

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

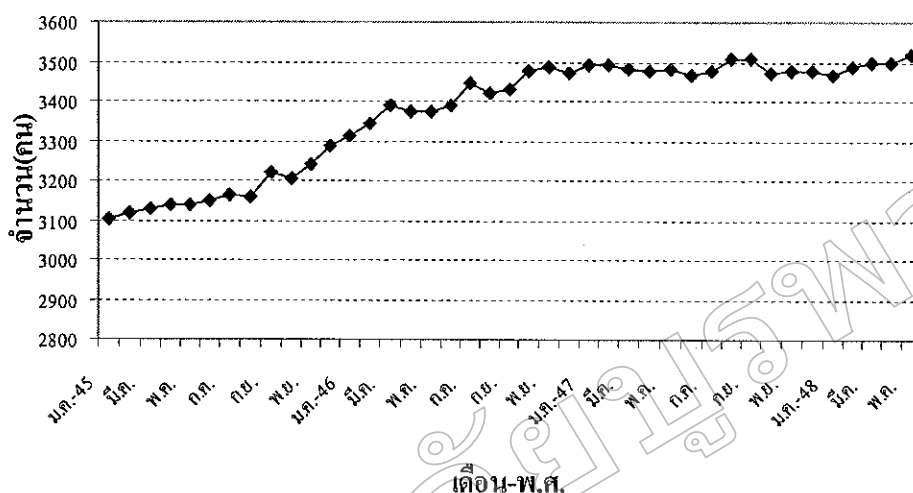
ประเทศไทยได้มีการเร่งพัฒนาประเทศในทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งในการพัฒนาส่วนใหญ่จะเน้นทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะในการเร่งพัฒนาภาคอุตสาหกรรม ทำให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเห็นได้ชัด ทั้งในทางตรงและทางอ้อม เช่น ปัญหาน้ำเสีย อากาศเสีย ซึ่งเป็นปัญหาทางตรงที่มีความรุนแรงอย่างมาก รวมถึงการเพิ่มขึ้นของจำนวนประชากรในเขตเมืองอย่างหนาแน่น การเพิ่มขึ้นของยานพาหนะซึ่งเป็นปัญหาทางอ้อม โดยสาเหตุที่สำคัญมาจากการขาดการวางแผนงานและการควบคุมเพื่อรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมอย่างมีประสิทธิภาพของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลที่ตามมาของปัญหาสิ่งแวดล้อมดังกล่าวที่สำคัญอีกปัญหาหนึ่ง คือ ปัญหามลพิษทางเสียง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีเพียงแต่ก่อให้เกิดผลกระทบในแง่ที่เป็นสิ่งรบกวน ซึ่งทำให้เกิดความรำคาญเพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่ในปัจจุบันกลับก่อให้เกิดปัญหาในด้านอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและรวมถึงทรัพย์สินของผู้ที่สัมผัส นอกจากนี้สิ่งหนึ่งที่กระตุ้นและทำให้สังคมมีความตื่นตัวต่อผลกระทบของมลพิษทางเสียง คือ การเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างมากของแหล่งกำเนิดเสียงในชุมชน รวมทั้งการขยายตัวของแหล่งกำเนิดเสียงออกไปสู่ชุมชน ซึ่งเดิมมีแต่ความเงียบสงบ ทำให้มีความจำเป็นต้องหาแนวทางในการจัดการและการวางมาตรการทางด้านกฎหมายเพื่อควบคุมมลพิษทางเสียงในชุมชน

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (2540) กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้มีการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2540-2559 โดยสรุปได้ว่า ให้มีการควบคุมเสียงโดยทั่วไปในทุกพื้นที่ของประเทศโดยให้มีค่าเฉลี่ย 24 ชั่วโมงไม่เกิน 70 dB (A) ให้มีการควบคุมเสียงและความสั่นสะเทือนจากแหล่งกำเนิดให้ได้ตามมาตรฐาน ได้แก่ ระดับเสียงของยานพาหนะ ระดับเสียงและความสั่นสะเทือนของสถานประกอบการของชุมชน นอกจากนี้ยังมีการจัดทำแผนหลักและแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันและขจัดมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือนให้ลดลง และจัดให้มีการติดตามตรวจสอบและวิเคราะห์ระดับเสียงและความสั่นสะเทือนโดยทั่วไปหรือจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูลเกี่ยวกับมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน ตลอดจนใช้มาตรการผังเมืองเพื่อการกำหนดและควบคุมพื้นที่ที่เหมาะสมที่เป็นแหล่งกำเนิดเสียงและความสั่นสะเทือนที่สำคัญ

จากนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เกี่ยวกับปัญหามลพิษทางเสียงดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาวิจัยเพื่อประเมินสถานภาพสิ่งแวดล้อมด้านเสียงในชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่กำลังพัฒนา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการติดตามตรวจสอบและประเมินสถานภาพสิ่งแวดล้อมทางเสียงในชุมชนในอนาคต โดยในโครงการวิจัยนี้พื้นที่ที่เลือกเป็นตัวแทนชุมชนที่กำลังพัฒนา คือ เทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอลำลูกขัน จังหวัดระยอง ซึ่งเป็นชุมชนที่กำลังมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว พื้นที่โดยรอบมีการขยายตัวในทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ฯลฯ และด้านสังคม ได้แก่ การเพิ่มจำนวนของประชาชน ฯลฯ

หากพิจารณาทางด้านเศรษฐกิจจะพบว่า ในช่วงเวลาที่ผ่านมามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี อำเภอลำลูกขัน จังหวัดระยอง นั้นมีการพัฒนาขยายตัวอย่างมาก ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอลำลูกขัน จังหวัดระยอง อยู่ในพื้นที่โครงการอีสเทิร์นซีบอร์ด ซึ่งเป็นแหล่งอุตสาหกรรมสำคัญของภาคตะวันออก อีกทั้งยังเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสินค้าทางการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลไม้จากภาคตะวันออก (ระยอง จันทบุรี ตราด) กรุงเทพมหานคร รวมถึงยังเป็นเส้นทางผ่านของนักท่องเที่ยวสู่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคตะวันออกด้วย เช่น แหลมแม่พิมพ์, หาดแม่รำพึง, กันอ่าว, เกาะเสม็ด, อนุสาวรีย์สุนทรภู่, วัดป่าประดู่, เจดีย์กลางน้ำ, น้ำตกเขาชะเมา ฯลฯ นอกจากนี้ในพื้นที่เทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอลำลูกขัน จังหวัดระยอง ยังมีโครงการพัฒนาเขื่อนประแสร์เพื่อเป็นแหล่งน้ำสำคัญสำหรับภาคเกษตรกรรมในพื้นที่ นอกจากนี้ทางเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอลำลูกขัน จังหวัดระยอง ยังได้มีการวางแผนที่จะส่งเสริมให้เขื่อนประแสร์เป็นแหล่งท่องเที่ยวในอนาคต (สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลตำบลชุมแสง, 2549)

หากพิจารณาทางด้านสังคม โดยเฉพาะการเพิ่มจำนวนของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอลำลูกขัน จังหวัดระยอง พบว่ามีแนวโน้มที่จะเพิ่มจำนวนขึ้นทุกปี ภาพที่ 1 แสดงแนวโน้มการเพิ่มจำนวนประชาชนในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอลำลูกขัน จังหวัดระยอง ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 ถึงพฤษภาคม พ.ศ. 2548 โดยในเดือนมกราคม พ.ศ. 2545 มีจำนวน 3,105 คน และเพิ่มจำนวนเป็น 3,517 คน ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2548 ประชาชนที่เพิ่มขึ้นนี้ส่วนใหญ่อพยพมาจากที่อื่นเพื่อเป็นแรงงานทั้งในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม เนื่องจากอำเภอลำลูกขันเป็นพื้นที่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้และผลิตยางพาราคุณภาพดีที่สำคัญของภาคตะวันออกอีกด้วย

ภาพที่ 1 จำนวนประชากรในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง
เดือนมกราคม พ.ศ. 2545 ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2548 (พิชัยพร พวงสวัสดิ์, 2548)

ทั้งนี้จากข้อมูลการขยายตัวทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ดังที่ได้กล่าวข้างต้นทำให้มีการเพิ่มจำนวนประชาชนและกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนอย่างมากมาย ปัญหาสิ่งแวดล้อมหนึ่งที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ คือ ปัญหามลพิษทางเสียง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาประเมินสถานภาพสิ่งแวดล้อมทางด้านเสียงของเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง โดยการสำรวจทัศนคติของประชาชนและการตรวจวัดระดับเสียงในชุมชน เพื่อทราบถึงระดับและความรุนแรงของปัญหามลพิษทางเสียงของเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง สำหรับใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการวางแผนพัฒนาพื้นที่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนต่อปัญหามลพิษทางเสียง ในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง
2. เพื่อตรวจวัดระดับเสียงในสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง
3. เพื่อประเมินสถานภาพสิ่งแวดล้อมทางด้านเสียง ในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

การศึกษาของโครงการวิจัยนี้จะทำให้ทราบถึงทัศนคติของประชาชนที่มีต่อปัญหามลพิษทางเสียง ข้อมูลระดับเสียงในชุมชน และสถานภาพของปัญหามลพิษทางเสียงในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการกำหนดแนวทางในการควบคุมปัญหามลพิษทางเสียงในชุมชน และยังเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อติดตามตรวจสอบปัญหามลพิษทางเสียงในเขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยองในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยโครงการนี้เป็นการศึกษาเพื่อประเมินสถานภาพสิ่งแวดล้อมด้านเสียงในชุมชนที่กำลังพัฒนา โดยใช้พื้นที่เขตเทศบาลตำบลชุมแสง อำเภอวังจันทร์ จังหวัดระยอง เป็นกรณีศึกษา งานวิจัยนี้จะศึกษาโดยศึกษาทัศนคติของประชาชนในพื้นที่ต่อสิ่งแวดล้อมด้านเสียงบริเวณจุดตรวจวัดระดับเสียง (โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง) และการตรวจวัดระดับเสียงในพื้นที่ต่าง ๆ เพื่อทราบระดับเสียง (โดยการวัดเสียง) และนำข้อมูลทั้ง 2 ส่วนมาประกอบการประเมินสถานภาพสิ่งแวดล้อมด้านเสียงต่อไป